

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з наукової роботи

 Олена СЕРБЕНКО
26.08.2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Дерматологія і венерологія»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ:	<u>Фаховий молодший бакалавр</u>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ:	<u>22 Охорона здоров'я</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ:	<u>223 Медсестринство</u>
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА:	<u>Акушерська справа</u>

Робоча програма з навчальної дисципліни «Дерматологія і венерологія»
складена для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності
«Медсестринство»
освітньо-професійна програма «Акушерська справа»

30.08.2023

Розробник(и):
БОЙКО Ольга

Робоча програма розглянута на засіданні циклової комісії педіатричних та
вузьких клінічних дисциплін _____

Протокол від 31.08.2023 № 1

Голова циклової комісії Ірина ГОНЧАРЕНКО

Схвалено методичною радою

КЗ КОР «БЦ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»

Протокол від ____ . 202__ № ____

Голова методичної ради Максим СЕРБІН

Пролонговано методичною радою:

на 20__/20__ . Протокол від ____ . 202__ № ____

на 20__/20__ . Протокол від ____ . 202__ № ____

на 20__/20__ . Протокол від ____ . 202__ № ____

Робоча програма складається з наступних структурних підрозділів:

- 1) Опис навчальної дисципліни.
- 2) Пояснювальна записка (мета та завдання навчальної дисципліни).
- 3) Очікувані результати навчання.
- 4) Структура навчальної дисципліни.
- 5) Тематичні плани з навчальної дисципліни:
  - 5.1. Тематичний план з навчальної дисципліни.
  - 5.2. Тематичний план лекційних занять.
  - 5.3. Тематичний план практичних занять.
  - 5.4. Тематичний план самостійної роботи.
  - 5.5. Тематичний план консультативних занять.
  - 5.6. Перелік практичних навичок.
- 6) Зміст навчальної програми.
- 7) Перелік питань до складання диференційованого заліку.
- 8) Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти.
- 9) Список рекомендованої літератури: основна, допоміжна.
- 10) Інформаційні ресурси (Internet).
- 11) Методичне забезпечення.

1. Опис навчальної дисципліни

«Дерматологія і венерологія»

Найменування показників	Освітньо-професійний ступінь. Галузь знань. Спеціальність.	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Освітньо-професійний ступінь Фаховий молодший бакалавр	Обов'язкова	
	Галузь знань 22 Охорона здоров'я		
	Спеціальність 223 Медсестринство		
Модулів –	Освітньо-професійна програма Акушерська справа	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		2- й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Лекції:	
_____ (назва)		16год.	
_____		Практичні:	
_____		44 год.	
_____		Семінарські:	
Загальна кількість годин - 90		год.	год.
		год.	год.
		Лабораторні:	
	год.	год.	
	год.	год.	
	Самостійна робота:		
	30год.		
	Індивідуальні завдання:		
	2 год.		
	Вид контролю: Диференційований залік		
Тижневих годин: аудиторних – 60 самостійної роботи - 30			

2. Пояснювальна записка

Робочу навчальну програму з дисципліни «Дерматологія і венерологія» за освітньо-навчальною програмою «Акушерська справа» укладено згідно цілей, вимог і змісту навчання студентів, закладених у затверджених стандартах фахової передвищої освіти зі спеціальності «Медсестринство»,

галузі знань « Охорона здоров'я», освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».

Завданням дисципліни «Дерматологія і венерологія» є вивчення будови і функцій шкірного покриву, слизових оболонок, додатків шкіри; етіології, клінічних симптомів, діагностики, лікування і профілактики шкірних хвороб, а також інфекційних захворювань, що передаються переважно статевим шляхом , які мають об'єктивні та суб'єктивні прояви. Предметні знання закладають основи здорового способу життя та профілактики інфікування венеричними хворобами та контагіозними дерматозами

Метою навчальної дисципліни «Дерматологія, венерологія» є формування системних знань, умінь, навичок діагностики і терапії дерматологічних і венерологічних захворювань, догляду за пацієнтами, надання їм практичної спрямованості та формування вміння використовувати їх у практичній діяльності. Передбачається, що оволодіння знаннями стосовно основних клінічних ознак шкірних та венеричних хвороб дасть можливість акушерці вчасно розпізнати такі хвороби та спрямувати пацієнта до лікаря-дерматовенеролога. Обізнаність стосовно проявів венеричних хвороб та інфекцій, що передаються переважно статевим шляхом є важливою складовою професійної підготовки акушерки, а знання профілактичних заходів щодо зазначених хвороб є обов'язком медичного працівника будь-якої спеціальності та спеціалізації.

3. Очікувані результати навчання

Відповідно до наказу № 1202 від 09.11.2021 «Про затвердження стандарту фахової перед вищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», в результаті вивчення навчальної дисципліни «Дерматологія і венерологія» **здобувач фахової передвищої освіти повинен володіти такими предметними компетентностями:**

Інтегральна компетентність:	Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі, відповідати за результати своєї діяльності, здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності:	ЗК 1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 2 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Спеціальні компетентності:	СК 1 Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта. СК 3 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними працівниками. СК 4 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність.

	<p>СК 5 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.</p> <p>СК 6 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні лікарських засобів у професійній діяльності.</p> <p>СК 7 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту конфіденційності, захисту його прав.</p> <p>СК 8 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).</p> <p>СК 9 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.</p> <p>СК 10 Здатність до здійснення профілактичних заходів, спрямованих на зменшення заразних шкірних і венеричних захворювань серед населення.</p>
--	--

Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН 1. Вільно спілкуватися державною мовою для комунікації, ведення медичної документації.

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН 3. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН 4. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН 5. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики при здійсненні професійної діяльності.

РН 6. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 7. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН 8. Вживати заходи, спрямовані на профілактику захворювань.

РН 9. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

Оволодівши зазначеними вище компетентностями, здобувач фахової передвищої освіти

повинен знати:

-основи інфекційного контролю шкірно-венерологічного диспансеру та організацію його роботи;

-основи етіопатогенезу, фактори ризику, клінічні ознаки, діагностику шкірних хвороб та хвороб, що передаються статевим шляхом, патологічні ознаки шкіри в разі вагітності та в новонароджених;

-основні принципи лікування, правила догляду за хворими на шкірні хвороби та хвороби, що передаються статевим шляхом, ведення вагітних з метою запобігання природженому сифілісу;

-профілактичні заходи й тактику медичного персоналу у випадку виявлення гострозаразних хвороб;

- правила етики і деонтології при спілкуванні з пацієнтами

повинен уміти:

- збирати анамнез у пацієнта;
- проводити об'єктивне обстеження хворого;
- проводити забір біологічного матеріалу для лабораторного дослідження;
- проводити загальну та місцеву терапію хворим із шкірними хворобами і захворюваннями, що передаються переважно статевим шляхом;
- застосовувати зовнішні лікарські форми препаратів для лікування дерматозів;
- виконувати дезінфекційні та профілактичні заходи в разі заразних хвороб;
- надавати невідкладну допомогу при гострих станах;
- дотримуватися правил етики та деонтології при спілкуванні з пацієнтами;
- дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці при роботі з медичною апаратурою; під час виконання маніпуляцій, забору біологічного матеріалу на дослідження;
- проводити санітарно-освітню роботу серед населення.

4. Структура навчальної дисципліни

« Дерматологія і венерологія »

Семестри	Усього годин/ Усього ЄКТС	Розподіл навчального часу за видами занять				Семестровий контроль (залік, іспит)	По завершенню вивчення навчальної дисципліни (вид практики) виробнича, переддипломна, к-сть годин	
		Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота		Вид практики	К-сть годин
I	-	-	-	-	-	-	-	
II	-	-	-	-	-	-	-	
III	90	16	44	-	30	Диф.залік	-	
IV	-	-	-	-	-	-	-	
V	-	-	-	-	-	-	-	
VI	-	-	-	-	-	-	-	
Усього	90	16	44	-	30	-	-	

5.1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
з навчальної дисципліни
«Дерматологія і венерологія»
освітньо-професійна програма: «Акушерська справа»
на III семестр

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	Анатомія, фізіологія шкіри. Загальні питання етіології хвороб шкіри. Методи обстеження пацієнтів. Принципи діагностики і лікування хвороб шкіри.	8	2	4	
	Дерматологія та венерологія як галузь медицини. Етика та деонтологія в дерматовенерології.				2
2.	Дерматити, екзема. Кропив'янка.. Набряк Квінке. Професійні дерматози	9	2	4	
	Синдром Лайела. . Атопічний дерматит.				3
3.	Папулосквамозні дерматози	8	1	4	
	Дерматит Дюрінга. Червоний вовчак і склеродермія (локалізовані форми).				3
4.	Бульозні дерматози.	8	1	4	
	Доброякісні та злоякісні новоутворення шкіри.				3
5.	Піодермії.	8	1	4	
	Особливості піодермій в дітей. Гідраденіт. Захворювання придатків шкіри.				3
6.	Дерматомікози.	8	1	4	
	Туберкульоз шкіри.				3
7.	Паразитарні хвороби шкіри. Вірусні інфекційні хвороби з ураженням шкіри та слизових оболонок.	9	2	4	
	Генітальний герпес. Герпес новонароджених.				3
8.	Ранній сифіліс: первинний і вторинний.	7	1	4	
	Ускладнені тверді шанкри.				2

9.	Пізній сифіліс. Уроджений сифіліс.	8	1	4	
	Сифіліс плаценти, пуповини і плода				3
10.	Гонікокова інфекція. Трихомоніаз. Хламідійна інфекція та інші інфекції, які передаються переважно статевим шляхом.	9	2	4	
	Екстрагенітальні форми гонореї. Мікоплазмоз.				3
11.	Хвороба, зумовлена ВІЛ-інфекцією. Індивідуальна та державно громадська профілактика гострозаразних шкірних та венеричних хвороб.	8	2	4	
	Правове забезпечення запобігання поширенню гострозаразних інфекцій.				2
	Усього:	90	16	44	30

5.2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
з навчальної дисципліни
«Дерматологія і венерологія»
освітньо-професійна програма: «Акушерська справа»
на III семестр

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1.	Анатомія, фізіологія шкіри. Загальні питання етіології і патогенезу хвороб шкіри. Методика обстеження хворих. Принципи діагностики і лікування хвороб шкіри.	2
2.	Дерматит, екзема. Кропив'янка, набряк Квінке. Професійні дерматози.	2
3.	Папулосквамозні та бульозні дерматози.	2
4.	Піодермії. Дерматомикози.	2
5.	Паразитарні хвороби шкіри. Вірусні інфекційні хвороби з ураженням шкіри та слизових оболонок.	2
6.	Сифіліс.	2
7.	Гонококова інфекція. Хламідійна інфекція та інші інфекції, які передаються переважно статевим шляхом.	2
8.	Хвороба, зумовлена ВІЛ-інфекцією. Індивідуальна та державно громадська профілактика гострозаразних шкірних та венеричних хвороб.	2
	Усього:	16

**5.3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«Дерматологія і венерологія»
освітньо-професійна програма: «Акушерська справа»
на III семестр**

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Анатомія, фізіологія шкіри. Загальні питання етіології хвороб шкіри. Методика обстеження хворих. Принципи діагностики і лікування хвороб шкіри.	4
2.	Дерматит, екзема. Кропив'янка.. набряк Квінке. Атопічний дерматит. Професійні дерматози.	4
3.	Папулосквамозні дерматози. Дерматит Дюрінга. Червоний вовчак, склеродермія (локалізовані форми).	4
4.	Бульозні дерматози. Доброякісні та злоякісні новоутворення шкіри.	4
5.	Піодермії. Захворювання придатків шкіри.	4
6.	Дермато мікози. Туберкульоз шкіри.	4
7.	Паразитарні хвороби шкіри. Вірусні інфекційні хвороби з ураженням шкіри та слизових оболонок.	4
8.	Ранній сифіліс: первинний і вторинний	4
9.	Пізній сифіліс. Уроджений сифіліс.	4
10.	Гонококова інфекція. Трихомоніаз. Хламідійна інфекція та інші інфекції, які передаються переважно статевим шляхом.	4
11.	Хвороба, зумовлена ВІЛ-інфекцією. Індивідуальна та державно громадська профілактика гострозаразних шкірних та венеричних хвороб.	4
	Усього:	44

**5.4.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з навчальної дисципліни
«Дерматологія і венерологія»
освітньо-професійна програма: «Акушерська справа»
на III семестр**

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Дерматологія та венерологія як галузь медицини.Етика та деонтологія в дерматовенерології.	2
2.	Синдром Лайела.Атопічний дерматит.	3
3.	Дерматит Дюрінга. Червоний вовчакі склеродермія (локалізовані форми).	3
4.	Доброякісні та злоякісні новоутворення шкіри.	3
5.	Особливості піодермій в дітей. Захворювання придатків шкіри.	3
6.	Туберкульоз шкіри.	3
7.	Генітальний герпес. Герпес новонароджених.	3
8.	Ускладнені тверді шанкри.	2
9.	Сифіліс плаценти, пуповини і плода	3
10.	Екстрагенітальні форми гонореї. Трихомоніаз. Мікоплазмоз.	3
11.	Правове забезпечення запобігання поширенню гострозаразних інфекцій.	2
	Усього:	30

**5.5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
КОНСУЛЬТАТИВНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«Дерматологія і венерологія»
освітньо-професійна програма: «Акушерська справа»
на III семестр**

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
1.	Заходи профілактики заразних і венеричних хвороб.	2
	Усього:	2

5.6. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК
з навчальної дисципліни
«Дерматологія і венерологія»
освітньо-професійна програма: «Акушерська справа»
на III семестр

1. Збирати анамнез у пацієнтів на шкірні та венеричні хвороби.
2. Проводити : пальпацію, діаскопію, зішкрібання патологічних елементів висипки; перевіряти чутливість шкіри, оцінювати дермографізм.
3. Застосовувати охолоджувальні примочки, волого-висихаючі пов'язки, дерматологічні компреси, збовтувальні суміші.
4. Робити внутрішньовенну, внутрішньом'язову, внутрішньошкірну та підшкірну ін'єкції.
5. Застосовувати мазі: змазувати без пов'язки, накладати мазь під пов'язку та компрес, втирати мазь.
6. Ставити шкірні тести краплинним та компресним методами.
7. Визначати псоріатичні феномени
8. Брати матеріал із дна ерозій для дослідження на акантолітичні клітини (мазок-відбиток).
9. Очищувати вогнище ураження для застосування зовнішніх лікарських форм.
10. Обробляти здорову шкіру, що оточує вогнище інфекції.
11. Обробляти піококові виразки.
12. Обробляти пелюшки новонароджених, хворих на епідемічний пемфігус.
13. Проводити профілактику піодермій в дитячих закладах, пологових будинках.
14. Проводити боротьбу з піодермією на підприємствах і в сільському господарстві.
15. Брати матеріал для лабораторного дослідження на наявність патогенних грибів (волосся, нігті, лусочки).
16. Проводити люмінісцентну діагностику.
17. Проводити заходи щодо профілактики мікозів: дезінфекція інструментів, білизни, шапочок, взуття
18. Збирати матеріал для лабораторної діагностики паразитарних хвороб.
19. Обробляти різними методами хворих на коросту та педикульоз.
20. Проводити дезінфекцію білизни хворих на коросту, їхнього одягу, предметів, які оточують пацієнта.
21. Брати матеріал для дослідження на бліду трепонему.
22. Брати, зберігати та транспортувати кров дорослих і дітей для обстеження на КСР, РІФ, РІБТ, ВІЛ-інфекцію.
23. Брати кров для експрес-діагностики сифілісу (за допомогою реакції мікропреципітації).
24. Брати матеріал для бактеріоскопічного дослідження на гонококи, трихомонади, хламідії та інші уrogenітальні інфекції у жінок і чоловіків.
25. Дезінфікувати шкіру рук медичного персоналу під час обслуговування хворих на заразні захворювання шкіри та хвороби, що передаються статевим шляхом.
26. Дезінфікувати приміщення, меблі, медичний інструментарій, предмети догляду за хворими на заразні шкірні захворювання та інфекції, що передаються переважно статевим шляхом.
27. Робити дезінфекцію та дотримуватися протиепідемічного режиму під час забору крові та контакту з біологічними рідинами, екскреторними та секреторними виділеннями в разі дослідження хворих на ВІЛ-інфекцію та ВІЛ-інфікованих.
28. Проводити диспансерну роботу з хворими на гострозаразні захворювання шкіри та інфекції, що передаються переважно статевим шляхом (виявлення та обстеження контактних осіб, джерел зараження та осіб з підозрою на гострозаразні захворювання).
29. Робити профілактичні огляди населення.
30. Проводити санітарно-освітню роботу серед населення (бесіди, лекції).
31. Заповнювати первинну облікову медичну документацію: форми 025-О, 030-О, 065-О, 089-О

6. Зміст навчальної програми

Змістовий модуль 1. Загальні питання

Тема Анатомія, фізіологія шкіри. Загальні питання етіології хвороб шкіри. Методи обстеження пацієнтів. Принципи діагностики і лікування хвороб шкіри.

ЛЕКЦІЯ

Визначення предмета дерматовенерології, його мета і завдання, зв'язок з іншими дисциплінами.

Анатомія, фізіологія та гігієна шкіри. Вікові особливості шкіри. Причини виникнення шкірних хвороб, їх симптоми. Характеристика первинних і вторинних елементів висипки. Менструація, вагітність і шкіра. Методи обстеження хворих на дерматози.

Питання деонтології в клініці шкірних і венеричних хвороб. Загальне та місцеве, індивідуальне та комплексне лікування.

Складові загального лікування: десенсибілізуючі препарати, протигістамінні засоби, імунопрепарати, антибіотики, гормональні препарати, вітаміни, дієта та ін.

Фармацевтичні форми місцевого лікування: примочки, присипки, бовтанки, мазі, пластирі, аерозолі та лаки. Основні зовнішні засоби, які застосовують у дерматології: антисептичні, антипаразитичні, фунгіцидні, в'яжучі, редуруючі, кератолітичні, протисвербіжні, розсмоктувальні, припікальні, фото захисні. Актуальність знань з дерматовенерології в майбутній праці акушерки

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- будову, фізіологію, гігієну шкіри;
- причини шкірних хвороб;
- первинні і вторинні елементи висипки;
- методи обстеження пацієнта із шкірними хворобами;
- принципи загального та місцевого лікування шкірних хвороб.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Ознайомлення зі структурою та функціями дерматовенерологічних закладів. Засвоєння будови і фізіології шкіри.

Відпрацювання суб'єктивного і об'єктивного обстеження хворого із шкірними хворобами: збір анамнезу, оцінювання загального стану хворого, виявлення і надання характеристики первинним і вторинним патологічним елементам висипу, . Характеристика висипу взагалі та його окремих елементів. Вивчення і проведення суто дерматологічних методів обстеження: пальпації, діаскопії, зскрібання елементів висипки, проведення шкірних тестів, виявлення больової, тактильної і температурної чутливості, визначення ізоморфної реакції, характеру дермографізму.

Ознайомлення з методами лабораторного обстеження хворих: бактеріологічного, бактеріоскопічного, патогістологічного, імунологічного, серологічного, цитологічного та ін..

Засвоєння принципів загального і місцевого лікування шкірних хвороб.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні вміти:

- проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження пацієнтів на шкірні хвороб;
- проводити пальпацію, діаскопію, зіскрібання патологічних елементів висипки;
- перевіряти чутливість шкіри;
- оцінювати дермографізм;

- удосконалити технікою внутрішньовенних, внутрішньом'язових, підшкірних і внутрішньошкірних ін'єкцій;
- застосувувати охолоджувальні примочки, вологовисихаючі пов'язки, дерматологічні компресу, збовтувальні суміші, пасти, мазі.

Змістовий модуль 2. Спеціальна дерматологія

Тема. Дерматит, екзема. Кропив'янка, еритеми, набряк Квінке. Професійні дерматози.

ЛЕКЦІЯ

Алергійні й прості контактні дерматити: класифікація, етіологія, клінічні ознаки, лікування, догляд за хворими. Проблема алергії як одна з найважливіших у медицині. Кропив'янка, набряк Квінке: причини виникнення, клінічна картина, лікування, догляд.

Екзема: справжня, мікробна, стадії перебігу екзематозного процесу. Атопічний дерматит.

Еритеми: багатформна, вузлувата. Токсичний епідермальний некроліз.

Професійні дерматози. Чинники ризику. Клінічні форми, дані, які підтверджують діагноз: клінічна картина, локалізація, виникнення у зв'язку з виконанням роботи і поліпшення після її припинення. Принципи профілактики професійних дерматозів.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- класифікацію, етіологію, клінічну картину, лікування алергічних і простих контактних дерматитів;
- клінічні форми, стадії перебігу, лікування, догляд за пацієнтами із екземами;
- етіологію, клініку, лікування, догляд за хворими на кропив'янку і набряк Квінке;
- причини виникнення, клініку атопічного дерматиту;
- клініку, лікування, догляд за шкірою та слизовими оболонками у хворих із синдромом Лайелла;
- чинники ризику, клінічні різновиди, профілактику професійних дерматозів.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд пацієнтів та виявлення причин виникнення дерматитів. Надання характеристики суб'єктивним та об'єктивним ознакам хвороб, оцінка характеру дерматографізму. Засвоєння методики проведення шкірних алергічних проб. Ознайомлення із заходами профілактики професійних дерматозів на промислових підприємствах, у сільському господарстві та в лікувально-профілактичних закладах. Проведення заходів з метою запобігання алергійним хворобам шкіри в медичних працівників. Вимоги до працевлаштування хворих з професійними захворюваннями шкіри. Засвоєння особливостей догляду та харчування пацієнтів. Участь у виконанні лікарських призначень. Невідкладна медична допомога на долікарняному етапі хворим з алергійними хворобами.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні вміти:

- проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження пацієнтів;
- проводити пальпацію, діаскопію елементів висипу;
- проводити шкірні проби краплинним і компресорним методами;
- застосовувати охолоджувальні примочки, вологовисихаючі пов'язки;
- застосовувати бовтанки;

- застосувати мазі;
- проводити санітарно-просвітню роботу з метою профілактики професійних дерматозів;
- здійснювати в\ш, в\м, в\в ін'єкцій.

Тема. Папулосквамозні дерматози. Дерматит Дюрінга. Червоний вовчак, склеродермія (локалізовані форми). Бульозні дерматози. Доброякісні та злоякісні новоутворення шкіри.

ЛЕКЦІЯ

Псоріаз, сприяючі фактори, стадії перебігу, клініка (ушкодження шкіри, нігтьових пластин, кісток та суглобів), принципи діагностики та лікування.

Червоний плесканий лишай, ураження шкіри та слизової оболонки рота, діагностика, лікування, догляд за хворими, диспансеризація.

Пітиріаз рожевий Жибера, перебіг, елементи висипки, клінічні ознаки, діагностика, лікування, догляд за хворими..

Бульозні дерматози: пухирчатка звичайна, дерматит герпетичформний Дюрінга: клінічні ознаки, діагностика, лікування, догляд за хворими.

Уявлення про системні хвороби та локалізовані зміни сполучної тканини: червоний вовчак та склеродермія.

Захворювання придатків шкіри: волосся, сальних і потових залоз. Етіологія і патогенез, чинники, які спричинюють виникнення захворювань.

Етіологія, патогенез, фактори ризику доброякісних та злоякісних новоутворень шкіри і слизових оболонок. Профілактика онкозахворювань.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- клінічну картину, ушкодження слизових оболонок, лікування, догляд за хворими із червоним плоским лишаєм;
- псоріаз, зимову і літню форми, клінічну картину, перебіг, ушкодження нігтьових пластинок і суглобів, лікування, догляд за хворими;
- рожевий лишай, клінічну картину, лікування, догляд за хворими;
- дерматит Дюрінга, клінічні прояви, діагностику, лікування;
- пухирчатку, етіологію, клінічні прояви, діагностику, лікування, догляд за пацієнтами;
- червоний вовчак, вогнищеву склеродермію, клінічні форми, принципи діагностики і профілактику загострень;
- алопеції, клінічну картину;
- себорею, клінічні різновиди;
- прості юнацькі вугри, клінічну картину, діагностику, лікування, профілактику;
- гіпергідроз, клінічні прояви, догляд за хворими;
- ризик новоутворень шкіри, класифікацію, методи лікування і профілактики

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

З'ясування скарг, опис патологічних елементів висипки для встановлення діагнозів: псоріаз, червоний плесканий лишай та пітиріаз рожевий Жибера. Огляд пацієнтів. Засвоєння принципів діагностики, лікування, догляд за хворими.

Пухирцеві захворювання. Використання в навчальному процесі муляжів, ілюстрованого матеріалу, слайдів. Засвоєння принципів діагностики та лікування кортикостероїдами хворих на звичайні пемфігус, особливостей догляду за слизовою оболонкою ротової порожнини. Лабораторна діагностика бульозних дерматозів, взяття

мазків-відбитків на акантолітичні клітини. Йодна проба у випадку діагностики дерматиту герпетиформного Дюрінга.

Виявлення характерних клінічних ознак червоного вовчака і склеродермії. Профілактичні заходи при червоному вовчаку, протирецидивне лікування.

Огляд хворих на алопецію, гіпергідроз, вугри. Алопеція: клініка. Себорея: клінічні різновиди (рідка, густа, змішана). Прості юнацькі вугри: клінічна картина, діагностика, лікування, профілактика. Гіпергідроз: клінічні прояви, лікування, догляд за хворими та профілактика.

Новоутворення шкіри. Етіологія, патогенез, чинники ризику новоутворень шкіри. Виявлення ознак злоякісності пухлин. Дії медичного працівника у випадку виявлення у пацієнта пухлин.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні вміти:

- проводити обстеження пацієнтів;
- проведення пальпації, діаскопії елементів висипу;
- визначати феномен псоріатичної тріади;
- брати мазки-відбитки з дна ерозії
- виконувати йодну пробу;
- застосувати мазі;
- здійснювати догляд за пацієнтами;
- проведення санітарно - просвітню роботи;
- володіння технікою в\ш, в\м, в\в ін'єкцій.

Тема. Піодермії. Дерматомикози. Бактерійні захворювання шкіри.

ЛЕКЦІЯ

Гноячкові захворювання шкіри: збудники, фактори ризику: температурні, забруднення шкіри, мікротравми; зниження місцевої та загальної антибактеріальної резистентності організму тощо. Клінічні ознаки імпетиго, сикозу, фолікулітів, фурункулів, карбункулів, звичайної екзими та еритразми. Принципи лікування піодермій. Проведення місцевого лікування залежно від клінічних форм та перебігу захворювання. Догляд за хворими. Особливості ведення вагітності, запобігання або своєчасне усунення контактів з джерелами інфекції.

Особливості перебігу піодермій у дітей та дорослих. Епідемічний пемфігус новонароджених. Стафілоковий синдром обпеченої шкіри. Запобігання поширенню гноячкових захворювань шкіри в дитячих та медичних закладах, на виробництві, у сільському господарстві.

Дерматомикози: епідермофітії стоп, різнокольоровий (висівкоподібний) пітириаз, мікроспорія. Види грибів-збудників. Джерела та шляхи зараження людей, фактори ризику. Клінічні різновиди, методи лабораторної діагностики, лікування, догляд за хворими, профілактичні заходи.

Кандидоз шкіри і слизової оболонки в дорослих та дітей. Основні клінічні форми, лікування, профілактичні заходи. Роль акушерки у своєчасному виявленні захворювань у вагітних.

Туберкульоз шкіри. Шляхи проникнення мікобактерій туберкульозу в шкіру. Особливості сучасного перебігу туберкульозу шкіри. Принципи діагностики, лікування, догляду та профілактики.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- піодермії: класифікацію, етіологію, чинники ризику;
- особливості клінічних проявів, діагностики, лікування піодермій у дітей (епідемічну пухирчатку новонароджених, стафілококовий синдром обпеченої шкіри);

- профілактику піодермій в дитячих закладах, пологових будинках;
- клініку, діагностику, лікування сикозу, фурункулів і карбункулів;
- клініку, лікування, імпетигу і звичайної екдеми ;
- боротьбу з піодермією на підприємствах і в сільському господарстві;
- дерматомікози: класифікацію, етіологію, епідеміологію, чинники ризику;
- різнокольоровий лишай, еритразму: клініку, догляд за хворими, профілактику;
- мікози стоп, оніхомікози, пахвинна епідермофітія: клініку, лікування, догляд за хворими, профілактику;
- мікроспорію: етіологію, епідеміологію, діагностику, лікування;
- кандидози: клінічні форми, лікування, профілактику;
- туберкульоз шкіри: клініку, профілактику.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих із піодерміями. Використання в навчальному процесі муляжів, ілюстрованого матеріалу, слайдів. Виявлення характерних клінічних ознак. Засвоєння способів комплексного, загального та місцевого лікування. Оброблення здорової шкіри навколо вогнища уражень, самого вогнища. Підготовка ураженого місця до застосування зовнішніх лікарських форм. Виконання внутрішньовенних, внутрішньом'язових, підшкірних та внутрішньошкірних маніпуляцій. Дієтотерапія. Догляд за хворими на гноячкові захворювання.

Організаційні форми профілактики піодермій в дитячих закладах, пологових будинках, на виробництві та в сільському господарстві. Санітарно-освітня робота. Роль акушерки в профілактиці гноячкових хвороб.

Ознайомлення студентів з клінічними формами мікозу. Збирання анамнезу у хворих на мікози, встановлення факторів ризику, з'ясування скарг хворого, характеристика елементів висипу. Участь студентів в обстеженні та лікуванні хворих.

Мікроспорія, оніхомікоз, дерматофітія кистей, ступнів, лабораторна діагностика (мікроскопічна). Взяття патологічного матеріалу (лусочок, волосся, нігтів) з місць ураження. Ознайомлення з хворими на різнокольоровий пітиріаз, кандидоз шкіри та слизової оболонки у дорослих та дітей. Застосування зовнішніх лікарських засобів у разі мікозів. Заходи профілактики мікозу, санітарно-освітня робота.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні вміти:

- проводити обстеження пацієнтів;
- обробляти здорову шкіру, яка оточує вогнища піодермії;
- готувати уражене місце до застосування зовнішніх лікарських форм;
- обробляти піококові виразки;
- застосовувати мазі;
- доглядати за хворими на піодермію;
- складати план заходів профілактики піодермії на виробництві, в сільському господарстві, в дитячих закладах, пологових будинках, перукарнях
- проводити санітарно-просвітню роботу з метою профілактики гноячкових захворювань шкіри;
- збирати патологічний матеріал для лабораторного дослідження з метою виявлення мікрогрибів (волосся, нігтів, лусочок,);
- проводити люмінісцентну діагностику;
- проводити заходи щодо профілактики мікозів: дезінфекція інструментів, білизни, шапочок, взуття.

Тема. Паразитарні хвороби шкіри. Вірусні інфекційні хвороби з ураженням шкіри та слизових оболонок.

ЛЕКЦІЯ

Паразитарні хвороби шкіри: короста, педикульоз та фтиріаз. Етіопатогенез, шляхи поширення, клінічні прояви, особливості перебігу корости в дітей, ускладнення. Принципи діагностики, лікування та епідзаходи.

Вірусні та інфекційні хвороби, які характеризуються ушкодженням шкіри та слизових оболонок. Герпес простий, інкубаційний період. Генітальний герпес як одна з причин безплідності, недоношуваності вагітності. Герпес новонароджених, гострий герпетичний гінгівостоматит. Оперізувальний герпес, етіологія, патогенез, клінічні різновиди. Лікування та профілактика герпетичних захворювань.

Етіологія, діагностика, клінічна картина, лікування, догляд за хворими та профілактика вірусних бородавок та контагіозного моллюска.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- педикульоз і фтиріаз: клініку, профілактику;
- коросту: етіологію, шляхи поширення, клініку, лікування;
- етіологію, чинники ризику, клінічні прояви простого та оперізувального лишая, лікування та профілактику;
- генітальний герпес, клінічні прояви;
- герпес новонароджених: клінічні ознаки, профілактику
- етіологію, класифікацію, лікування, догляд за хворими та профілактику бородавок, контагіозного моллюска

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих на коросту, педикульоз та фтиріаз. Використання в навчальному процесі муляжів, ілюстрованого матеріалу, слайдів. Збирання анамнезу, характеристика висипки, ознайомлення з лабораторною характеристикою корости. Вивчення правил і техніки обробки хворих на коросту бензилбензоатом натрію, сірчаними мазями, аерозолем "Спрегаль". Лікування ускладнень корости піодермією. Правила обробки шкіри хворих дітей та вагітних. Складання комплексних профілактичних заходів в осередку корости, педикульозу та фтиріазу.

Обстеження хворих на простий та оперізувальний герпес, виявлення причин, факторів ризику. Обговорення фотографій, таблиць. Описування суб'єктивних та об'єктивних ознак вірусних пухирцевих захворювань. Ознайомлення з методами діагностики.

Контагіозний моллюск і вірусні бородавки: клінічна картина, лікування, догляд за хворими. Профілактичні заходи в дитячих садках.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні вміти:

- проводити обстеження пацієнтів;
- володіння методикою матеріалу для лабораторної діагностики паразитарних хвороб;
  - володіння технікою оброблення хворих на коросту бензилбензоатом натрію, сірчаною маззю, аерозолем "Спрегаль" та за методом Дем'яновича;
  - складання плану комплексних заходів в осередку корости та педикульозу;
  - проведення поточної й остаточної дезінфекції;
  - дезінфекція білизни хворих на коросту, їхнього одягу, предметів, які їх оточують;
  - вживання спільних заходів у разі паразитарних захворювань (у школі, дитячому садку тощо);
  - володіння методами проведення профілактичних оглядів серед населення;

- розпізнавання патологічних елементів у хворих на вірусні дерматози;
  - проведення диференціального діагнозу з імпетиго;
  - виконання внутрішньошкірних ін'єкцій протигерпетичної полівалентної вакцини в передпліччя;
  - проведення імунізації специфічним імуноглобуліном новонароджених, матері яких захворіли на оперізувальний герпес;
- дотримання правил роботи із зразками крові, біологічними рідинами, ек

Змістовний модуль 3. Венерологія

Тема. Ранній сифіліс первинний і вторинний.

Уявлення про венеричні хвороби, їх класифікації.

Сифіліс: етіологія, шляхи зараження, загальний перебіг. Класифікація, імунітет, інкубаційний період. Ранній первинний сифіліс (серонегативний, серопозитивний), його тривалість, заразність. Твердий шанкр, регіонарний склераденіт. Атипові та ускладнені тверді шанкери.

Вторинний період сифілісу. Характерні ознаки вторинного сифілісу та термін їх появи. Вторинний свіжий, латентний і рецидивний сифіліс. Клінічні особливості стадій. Клінічні прояви на шкірі та слизових оболонках. Системи, які залучаються в процес при вторинному сифілісі (внутрішні органи, опорно-руховий апарат, нервова система). Класичні серологічні реакції при вторинному сифілісі. Заразливість хворих у цей період, небезпека їх для оточення. Діагностика вторинного сифілісу.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- сифіліс: етіологію, загальний перебіг, класифікацію, імунітет, інкубаційний період, його тривалість;
- первинний період сифілісу: клінічні ознаки, ускладнення твердого шанкру;
- вторинний період сифілісу: клінічні ознаки свіжого, латентного, рецидивного;
- системи, які залучаються в процес при вторинному сифілісі (внутрішні органи, опорно-руховий апарат, нервова система);
- діагностику первинного і вторинного сифілісу;
- профілактику первинного і вторинного сифілісу;
- охорону праці медичного працівника під час догляду хворих на сифіліс.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих з проявами раннього сифілісу первинного і вторинного.

Демонстрування слайдів, фотографій. Характеристика патологічних елементів у разі первинного та вторинного сифілісу. Вивчення методів дезінфекції рук медичного працівника при обстеженні хворих на сифіліс.

Засвоєння техніки взяття матеріалу для дослідження на бліду трепонему.

Участь у проведенні взяття, зберіганні та транспортуванні крові для дослідження на сифіліс; у проведенні взяття крові для експрес-діагностики сифілісу — реакції мікропреципітації.

Виконання лікувальних процедур разом з медичним персоналом: внутрішньом'язових ін'єкцій пеніциліну та його дюрантних форм, препаратів вісмуту, вітамінів тощо. Дезінфікування інструментарію та предметів, з якими контактував хворий.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні вміти:

- проводити обстеження пацієнтів із первинним і вторинним сифілісом;
- здійснювати взяття, зберігання та транспортування крові для обстеження на КСР, РІБТ, мікрореакції;
- збирати матеріал для дослідження на бліду трепонему;
- обробляти шкіру рук після огляду хворих;
- здійснювати догляд за хворими на сифіліс;
- проводити санітарно-просвітню роботу з метою профілактики сифілісу;
- володіти технікою в\м ін'єкцій пеніцилінів і його дюрантних форм, вітамінів.

Тема. Пізній сифіліс. Уроджений сифіліс. Діагностика, принципи лікування, клініко-серологічний контроль вилікуваності хворих на сифіліс.

Пізній набутий сифіліс: класифікація (активний, прихований), особливості перебігу.

Термін появи ознак, особливості перебігу. Ураження шкіри, слизових оболонок, внутрішніх органів, кісток, нервової системи. Уявлення про спинні сухоти, прогресивний параліч.

Уроджений сифіліс. Роль хворої матері в передачі сифілісу дитині. Наслідки вагітності у жінок, хворих на сифіліс: викидень, передчасні пологи, мертвонародження, народження хворої на сифіліс дитини.

Періоди уродженого сифілісу: сифіліс плаценти, плода; ранній уроджений сифіліс грудного віку, ранній уроджений, пізній уроджений сифіліс.

Достовірні й вірогідні ознаки пізнього уродженого сифілісу. Профілактика уродженого сифілісу.

Заходи боротьби з уродженим сифілісом, які проводяться в жіночій консультації, пологових будинках.

Лабораторна діагностика. Серологічне обстеження вагітних та оцінка його результатів. Клінічна оцінка серологічних реакцій.

Ознайомлення з основними принципами лікування хворих на сифіліс. Уявлення про методи (схеми) лікування відповідно до чинних наказів Міністерства охорони здоров'я України. Критерії вилікуваності. Диспансерний нагляд та прогноз при сифілісі. Правила зняття з обліку осіб, які перехворіли на сифіліс.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- третинний період сифілісу: клінічні прояви ураження шкіри, слизових оболонок, внутрішніх органів, кісток, нервової системи;
- роль матері в передачі сифілісу дитині;
- результати вагітності у жінок, хворих на сифіліс;
- клінічні прояви сифілісу плода і раннього уродженого сифілісу;
- достовірні і ймовірні ознаки уродженого сифілісу;
- лабораторну діагностику набутого і уродженого сифілісу;
- принципи лікування та профілактику сифілісу.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Використання фотографій, слайдів в освітньому процесі для засвоєння ознак пізнього та уродженого сифілісу. Усвідомлення важливості ретельного збору анамнестичних даних у матері для виявлення уродженого сифілісу. Клінічне та серологічне обстеження дитини і

матері. Вдосконалення техніки взяття крові на серологічні реакції (Вассерманна, РІФ, РІФабс, РІБТ, МРП. Засвоєння техніки ін'єкцій пеніциліну та його дюрантних форм, особливостей лікування вагітних та дітей, хворих на сифіліс.

Роль жіночої консультації у профілактиці уродженого сифілісу, значення допологової реакції Вассерманна вагітних. Заповнення з навчальною метою первинної медичної документації хворих на сифіліс (форми: 065-О, 065-1О, 049-О).

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні вміти:

- виявляти клінічні ознаки у пацієнтів, хворих на третиний і природжений сифіліс;
- здійснювати взяття, зберігання та транспортування крові для обстеження на КСР, РІБТ, мікрореакції;
- здійснювати догляд за хворими на сифіліс;
- проводити поточну дезінфекцію у венерологічному відділенні;
- проводити санітарно-просвітню роботу з метою профілактики сифілісу;
- володіти технікою в\ш, в\м, в\в ін'єкцій.

Тема. Гонококова інфекція. Трихомоніаз. Хламідійна інфекція та інші інфекції, які передаються переважно статевим шляхом.

Гонококова інфекція. Умови та шляхи передавання інфекції. Інкубаційний період. Класифікація за тривалістю (свіжа, хронічна), за перебігом (гостра, підгостра, торпідна) та з урахуванням локалізації ураження. Особливості перебігу гонококової інфекції на сучасному етапі. Гонококова інфекція нижнього відділу сечово-статевого тракту без ускладнень та з ускладненнями. Екстрагенітальні форми гонококової інфекції (проктит, ураження слизової оболонки ротової порожнини, гортані). Вплив на репродуктивну функцію. Бактеріоскопічна та бактеріологічна діагностика. Інструментальні дослідження. Клінічні симптоми захворювання у чоловіків.

Основні принципи загального та місцевого лікування хворих на гонококову інфекцію. Критерії вилікуваності, прогноз. Роль акушерки у виявленні інфекцій, що передаються статевим шляхом. Деонтологічні проблеми. Проведення профілактичних заходів.

Виконання ін'єкції гонококової вакцини, аутогемотерапія. Профілактика гонококової інфекції у гінекологічних хворих (хронічний запальний процес, дисменорея, безплідність). Профілактика бленореї в новонароджених.

Етіологія уrogenітальних інфекцій, шляхи передачі, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, догляд за хворими та профілактика хламідіозу, трихомонозу, уrogenітального мікоплазмозу.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- етіологію, епідеміологію, класифікацію гонореї;
- клінічні симптоми, діагностику, лікування, догляд за хворими, профілактику гонореї у чоловіків, жінок і дітей;
- трихомоніаз: етіологію, клінічні прояви, діагностику, лікування, догляд за хворими, профілактику;
- урогенітальний хламідіоз: причини та сприяючі фактори виникнення, клінічні симптоми, діагностику, лікування, профілактику

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Використання фотографій, слайдів в освітньому процесі для засвоєння ознак гонококової інфекції, трихомоніазу, хламідіозу. Засвоєння студентами методики обстеження хворих (взяття матеріалу із сечівника, піхви, каналу шийки матки, прямої кишки, бартолінієвих залоз — у жінок; із сечівника, піхви, прямої кишки — у дівчаток; із сечівника, прямої кишки — у чоловіків; двосклянкова проба). Методи провокації. Участь студентів у виконанні лікарських призначень. Деонтологічні аспекти роботи з пацієнтами. Роль жіночих консультацій у профілактиці заразних захворювань.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні вміти:

- виявляти клінічні ознаки у пацієнтів, хворих на гонорею, трихомоніаз, уrogenітальний хламідіоз;
- здійснювати взяття виділень із сечівника, прямої кишки для обстеження на гонококи в чоловіків;
- здійснювати взяття мазків із сечівника, каналу шийки матки, піхви, прямої кишки для обстеження на гонококи в жінок;
- проводити інстиляцію в сечівник;
- здійснювати взяття виділень із сечівника, піхви і каналу шийки матки для дослідження на трихомонади;
- проводити санітарно-просвітню роботу з метою профілактики

Тема. Хвороба, зумовлена ВІЛ-інфекцією. Індивідуальна та державно громадська профілактика гострозаразних шкірних та венеричних хвороб.

ВІЛ-інфекція. Етіологія, патогенез, інкубаційний період, епідеміологія. Шляхи передачі: проникнення інфекції безпосередньо у кров під час гемотрансфузії, у разі застосування інфікованих ін'єкційних голок, під час статевих контактів тощо. Здатність проходження ВІЛ-інфекції через плацентарний бар'єр та інфікування плода. Абсолютні й відносні дерматологічні показання для обстеження хворих на СНІД.

Особливості перебігу дерматозів на тлі ВІЛ-інфекції. Внутрішньолікарняна профілактика. Роль акушерки в профілактиці ВІЛ-інфекції. Санітарно-освітня робота.

Значне поширення ВІЛ-інфекції серед наркоманів та осіб, що ведуть безладне статеве життя. Поширеність групи ризику (повії, гомосексуалісти, безплідні, вагітні).

Система диспансеризації, яка полягає у спостереженні за здоров'ям населення певний період часу.

Спеціалізована шкірно-венерологічна мережа. Методи громадської та індивідуальної профілактики інфекцій, що передаються статевим шляхом. Проведення обліку хворих, диспансеризація, виконання законів про боротьбу із заразними хворобами. Лікування хворих за єдиними схемами та інструкціями. Госпіталізація всіх хворих на заразні форми сифілісу в перші 24 години після встановлення діагнозу. Виявлення джерела інфекції, обстеження статевих і побутових контактів та залучення їх до лікування.

Роль жіночих консультацій у профілактиці заразних захворювань. Правове забезпечення боротьби з поширенням інфекцій, що передаються статевим шляхом.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- ВІЛ-інфекцію: етіологію, епідеміологію, прояви на шкірі, лікування, особливості догляду за хворими, профілактику;
- саркому Капоші у хворих на СНІД, клініку, догляд за пацієнтами;
- волосату лейкоплакію, клініку, догляд за пацієнтами;
- особливості простого герпесу, кандидозу, себорейного дерматиту на фоні ВІЛ-інфекції;
- державні і громадські заходи профілактики з поширенням інфекцій, що передаються статевим шляхом.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Використання в навчальному процесі фотографій, слайдів з метою вивчення ознак хвороб, що виникають на фоні ВІЛ-інфекції.

Методи виявлення джерела зараження, контактів. Правила роботи із зразками крові, біологічними рідинами, екскреторними та секреторними виділеннями ВІЛ-інфікованих хворих. Допомога медичному персоналові під час забору матеріалу для дослідження на ВІЛ-інфекцію та транспортування його до лабораторії. Обстеження пацієнтів з ускладненими хворобами шкіри. Дотримання правил техніки безпеки. Знищення предметів, забруднених кров'ю, екскретатами хворих. Складання плану заходів внутрішньолікарняної профілактики поширення ВІЛ-інфекції.

Форми та методи санітарної освіти. Збереження таємниці діагнозу. Освоєння деонтологічних аспектів стосунків з хворими та колегами по роботі. Специфіка опитування пацієнта про інтимні сторони життя, особливості розпитування родини. Юридичне значення медичної документації.

Медичні профілактичні огляди та їх значення в профілактиці поширення заразних хвороб шкіри та інфекцій, що передаються статевим шляхом.

Контрольне обстеження заразних хворих після закінчення лікування.

Критерії вилікуваності інфекцій, що передаються статевим шляхом, та термін зняття з обліку.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні вміти:

- обстежувати пацієнта;
- проводити забір крові, біологічних рідин, екскреторних і секреторних виділень хворих на ВІЛ-інфекцію;
- транспортувати зараженої ВІЛ-інфекцією крові;
- обробляти шкіру, слизові оболонки при пораненнях, контактах із кров'ю, біологічними рідинами та біоматеріалами ВІЛ-інфікованого чи хворого на СНІД пацієнта;
- заповнювати медичної документації;
- проводити заходи профілактики ВІЛ-інфекції

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ
з навчальної дисципліни
«Дерматологія і венерологія»
освітньо-професійна програма: «Акушерська справа»
на III семестр

1. Морфологія та фізіологія шкіри.
2. Зовнішні та внутрішні чинники виникнення хвороб шкіри.
3. Суб'єктивні та об'єктивні ознаки хвороб шкіри.
4. Характеристика первинних та вторинних патологічних елементів висипки.
5. Принципи деонтології медичного працівника шкірно-венерологічного закладу.
6. Методика обстеження хворих на хвороби шкіри.
7. Принципи загального та місцевого лікування дерматозів.
8. Алергійний та простий контактний дерматити.
9. Екзема.
10. Атопічний дерматит.
11. Професійні хвороби шкіри.
  1. Кропив'янка. Набряк Квінке.
12. Токсичний епідермальний некроліз.
13. Папулосквамозні дерматози: псоріаз, червоний плесканий лишай, пітиріаз рожевий.
14. Бульозні дерматози: дерматит герпетиформний дерматит Дюрінга, пемфігус звичайний.
15. Системні хвороби та локалізовані зміни сполучної тканини: червоний вовчак, вогнищева склеродермія.
16. Фактори ризику новоутворень шкіри.
17. Передракові хвороби.
18. Злоякісні новоутворення шкіри.
19. Піодермії: імпетиго, піодермії, звичайна ектима, фурункул та карбункул.
20. Особливості піодермій у дітей та вагітних.
21. Гідраденіт.
22. Туберкульоз шкіри.
23. Мікози: різнокольоровий пітиріаз, мікроспорія, епідермофітія стоп, кандидоз.
24. Короста, особливості перебігу корости в дітей.
25. Педикульоз і фтиріаз.
26. Вірусні інфекційні хвороби: оперізувальний герпес, простий герпес, генітальний герпес та контагіозний молюск.
27. Сифіліс, загальний перебіг, інкубаційний період.
28. Ранній первинний сифіліс, ускладнені шанкери.
29. Ранній вторинний сифіліс шкіри та слизових оболонок. Ураження інших органів і систем.
30. Пізній сифіліс, його класифікація, загальна характеристика перебігу. Клінічні прояви.
31. Природжений сифіліс. Роль матері та умови передачі сифілісу дитині. Ранній вроджений сифіліс. Пізній вроджений сифіліс.
32. Лабораторна діагностика сифілісу: види серологічних реакцій.
33. Основні принципи лікування хворих на сифіліс.

34. Критерії вилікування хворих на сифіліс, диспансерний нагляд.
35. Профілактика вагітних з метою запобігання природженому сифілісу.
36. Гонококова інфекція, інкубаційний період, клініка, лабораторна діагностика, принципи лікування хворих на гонококову інфекцію та критерії вилікування.
37. Хламідійна інфекція, уrogenітальний трихомоніаз та уrogenітальний мікоплазмоз.
38. Дерматологічні аспекти ВІЛ-інфекції.
39. Питання організації дерматовенерологічної служби в Україні.
40. Питання диспансеризації хворих з хронічними дерматозами.
41. Питання профілактики гострозаразних хвороб шкіри.
42. Питання профілактики хвороб, що передаються статевим шляхом: методи індивідуальної профілактики інфекцій, методи проведення диспансерної роботи серед хворих, методи профілактики трансфузійного сифілісу та сифілісу серед хворих соматичних стаціонарів.

**8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
з навчальної дисципліни
«Дерматологія і венерологія»
освітньо-професійна програма: «Акушерська справа»
на III семестр**

Оцінювання активності і знань здобувачів фахової передвищої освіти відбувається під час практичних занять, поточного письмового та усного контролю, виконання підсумкових завдань.

Усі види навчальної діяльності здобувачів фахової передвищої освіти оцінюються за чотирибальною (національною) шкалою.

Критерії оцінювання знань і вмінь

При оцінюванні досягнень здобувачів фахової передвищої освіти враховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вміння обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом як вміння зробити його повний або концентрований виклад, так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильно і повно розкрито зміст матеріалу в обсязі програми, відповідь має чіткий, логічний та послідовний характер;
- повністю розкрито зміст понять, точно використано наукові терміни;
- відповідь насичена глибокими та розгорнутими судженнями;
- зроблено аргументовані висновки;
- здобувач фахової передвищої освіти демонструє творче застосування знань при переконанні запитання.

Оцінка «4» (добре) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- майже повно розкрито основний зміст матеріалу, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу;
- надано правильне визначення понять і чітко використано наукові терміни;

- недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база, недостатньо мотивовані висновки;

- здобувач фахової передвищої освіти вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації;

- у відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- зміст навчального матеріалу викладено неповно, фрагментарно, відповідь має недостатньо стійкий (здобувач фахової передвищої освіти відповідав невпевнено) та послідовний характер;

- допущено певні помилки й неточності у використанні наукової термінології та визначенні понять;

- відповідь має формальний та переважно репродуктивний характер, висновки не аргументовані та не охоплюють всього змісту викладеного матеріалу;

- у новій навчальній ситуації здобувач фахової передвищої освіти використовує лише окремі знання вивченого матеріалу;

- у відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- здобувач фахової передвищої освіти неспроможний відтворити зміст навчального матеріалу у певній послідовності, у відповіді окремі фрагменти знань перемежуються з розрізненими фактами та загальними фразами;

- допущено грубі помилки при визначенні понять та використанні термінології;

- викладений матеріал не узагальнено, висновки не сформульовано;

- наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінювання результатів практичної діяльності здобувачів фахової передвищої освіти

Оцінка «5» (відмінно) ставиться, якщо здобувач фахової передвищої освіти правильно та у повному обсязі виконує практичні завдання різного ступеню складності.

Оцінка «4» (добре) ставиться, якщо здобувач фахової передвищої освіти правильно виконує практичні завдання різного ступеню складності, але може допустити неточності, які не впливають на кінцевий результат.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, якщо здобувачем вищої освіти порушена послідовність виконання алгоритму практичних навичок, однак кінцевої мети досягнуто.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо здобувачем вищої освіти порушена послідовність виконання алгоритму практичних навичок і кінцевого результату не досягнуто (допущені помилки завдають шкоди здоров'ю пацієнта).

Оцінювання тестових завдань

Оцінка «5» (відмінно) - 100 - 85 % правильних відповідей

Оцінка «4» (добре) - 84 - 70 % правильних відповідей

Оцінка «3» (задовільно) - 69 - 51% правильних відповідей

Оцінка «2» (незадовільно) - 50 % і менше правильних відповідей

Оцінювання презентацій

Оцінка «5» (відмінно) - тему розкрито повно, використані матеріали демонструють розуміння теми, матеріал викладений в логічній послідовності, з використанням міждисциплінарних зв'язків, грамотно, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, презентація не перевантажена слайдами (12-18 слайдів), кожен слайд має заголовок, слайди прості та доступні, інформація подана кількома лаконічними реченнями у вигляді

нумерованих або маркованих списків, раціонально використані графіки, малюнки, діаграми тощо. Здобувач фахової передвищої освіти чітко, впевнено та грамотно доповідає і викладає матеріал, відповідає на запитання, готовий до дискусії.

Оцінка «4» (добре) - тему розкрито частково, має місце порушення логічної послідовності, неповне використання міждисциплінарних зв'язків, допущені незначні граматичні помилки, недостатньо використані можливості комп'ютерної анімації, презентація перевантажена слайдами (або недостатньо слайдів для розкриття теми), на одному слайді багато дрібної інформації або суцільний текст, надвелика кількість фотографій чи інших зображень.

Оцінка «3» (задовільно) - наявні суттєві недоліки у виконанні презентації, тема розкрита частково, порушена логічна послідовність викладеного матеріалу, здобувач фахової передвищої освіти не завжди з розумінням підбирає матеріал, допущені помилки як в презентації, так і в доповіді. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів.

Оцінка «2» (незадовільно) - тема не розкрита, в роботі відсутні графіки, малюнки. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів. Здобувач фахової передвищої освіти не володіє матеріалом, не може відповісти на запитання.

Оцінювання розв'язування ситуаційної задачі

Оцінка «5» (відмінно) - правильно встановлений медсестринський діагноз, визначені проблеми пацієнта, складений план обстеження пацієнта, надана оцінка стану пацієнта, інтерпретовані лабораторні дослідження, визначена правильна тактика медичної сестри, складений план догляду. Здобувач фахової передвищої освіти вирішує як типові, так і нетипові клінічні задачі.

Оцінка «4» (добре) - правильно встановлений медсестринський діагноз, визначені проблеми пацієнта, складений план обстеження пацієнта, надана оцінка стану пацієнта, частково інтерпретовані лабораторні дослідження, визначена правильна тактика медичної сестри, складений план догляду. Допущені незначні помилки, які не впливають на стан пацієнта.

Оцінка «3» (задовільно) - правильно встановлений медсестринський діагноз, визначені проблеми пацієнта, план обстеження пацієнта складений неповно, надана оцінка стану пацієнта, тактика сестри медичної визначена з помилками, лабораторні дослідження інтерпретовані частково, допущені помилки в складанні плану догляду. Здобувач фахової передвищої освіти вирішує тільки типові ситуаційні задачі.

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувач фахової передвищої освіти не вирішив ситуаційну задачу, на поставлені питання не відповідає або допускає грубі помилки.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінка «5» (відмінно) - здобувач фахової передвищої освіти надав повну, обґрунтовану відповідь на питання, використав всі рекомендовані джерела інформації, чітко відповідає на поставлені питання, дотримана етика посилань.

Оцінка «4» (добре) - здобувач фахової передвищої освіти надав достатню відповідь на питання, використав матеріали основних джерел інформації, надає відповіді на поставлені питання, допускає незначні помилки в обґрунтуванні, дотримана етика посилань.

Оцінка «3» (задовільно) - здобувач фахової передвищої освіти орієнтується в поняттях, частково розкрив питання, використані тільки матеріали підручника, відповідає на поставлені питання невпевнено, допускає фактичні помилки, дотримана етика посилань частково.

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувач фахової передвищої освіти не виконав роботу, на поставлені питання не відповідає або допускає грубі помилки.

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть є:

- диференційований залік;
- опитування індивідуальне, групове або фронтальне;
- усне або письмове опитування;
- стандартизовані тести;
- демонстрація практичних навичок;
- клінічні (ситуаційні) задачі;
- презентації результатів виконаних завдань;
- завдання на тренажерах, реальних об'єктах тощо.

9. Список рекомендованої літератури:

Основна

Степаненко В.І., Чоботарь А.І., Бондарь С.О., Шкірні та венеричні хвороби. — Медицина, 2020.

Степаненко В.І., Чоботарь А.І., Бондарь С.О., Практикум з дерматології і венерології: — Медицина, 2021

Галникіна С. Хвороби шкіри Хвороби, що передаються статевим шляхом. — Укрмедкнига, 2020.

Шегедин М.Б. Медсестринство в дерматології і венерології — Нова Книга, 2017

Допоміжна

Свистунов В.І. Дерматологія. Венерологія— Нова Книга, 2021.

Степаненко В.І., Чоботарь А.І., Бондарь С.О. Медсестринство в дерматології і венерології - Медицина, 2018

Шегедин М.Б., Нужна Т.О. Дерматологія, венерологія та клінічна оцінка результатів лабораторних досліджень: підручник. — К.: Медицина, 2010.

Коляденко В.Г., Степаненко В.І., Федорич П.В., Скляр С.І. Шкірні та венеричні хвороби. — Вінниця: Нова книга, 2005.

Новосад Л.С., Лабінський Р.В., Каденко О.А. та ін. Шкірні та венеричні хвороби. — К.: Медицина, 2006.

10. Інформаційні ресурси (Internet)

<http://ujdvc.com.ua/>

11. Методичне забезпечення

Надається перелік:

- *інструментів, обладнання, наочності, технічних засобів навчання;*
- *мультимедійних презентацій, ілюстративних матеріалів (за наявності) тощо;*
- *навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни:*
  - робоча програма навчальної дисципліни;
  - підручники, посібники;
  - словники;
  - індивідуальні завдання;
  - комп'ютерні презентації;
  - таблиці;
  - збірники завдань;
  - стенди;
  - електронні підручники;
  - методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти;
  - тематичні карти;
  - інтерактивна дошка;
  - конспекти лекцій;
  - ілюстративні матеріали;
  - медична документація.
- *матеріально-технічного забезпечення:*
  - мультимедійний проєктор з короткофокусним об'єктивом;
  - інтерактивна дошка
  - персональний комп'ютер викладача або портативний комп'ютер (ноутбук)
  - електронні підручники, тощо